

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASINI İDARE EDENLER

27/1/1954 tarihinde yürürlüğe giren 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile önce Odalar Birliği kurulmuş ve sonradan ihtisas odaları kurulmaya başlamıştır. Odaların kuruluşları, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğince, Bayındırlık Bakanlığına beyanname veren mühendis ve mimarların kurucu umumi heyetlere çağrılmaları ve bu şekilde toplanan umumi heyetlerin çalışmalarına başlaması ile tamamlanmıştır.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın kuruluşu da bu şekilde olmuş ve ilk umumi heyet 19.12.1954 tarihinde Ankara'da Türkocağı salonunda toplanarak saat 10 dan itibaren çalışmalarına başlamıştır.

Önümüzdeki Aralık ayının 19 unda altıncı yılını tamamlayacak olan Odamız, kuruluşundan bu yana, âzalarının kıymetli çalışmaları sayesinde bu günkü durumuna erişmiş ve muhakkak ki, bir çok meslekdaşın hususiyetle emek ve fedakârlıkları bu gelişmede başlıca faktör olmuştur.

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ, İnşaat Mühendisleri Odasının kuruluşundan bugüne kadarki kısa bir tarihçesini ve bu zaman içerisindeki hizmet ve gayretleri geçen idarecileri okuyucularına tanıtmayı zevkli bir vazife bilmiş ve bu sayıdan itibaren takdim edeceği yazıları kaleme almıştır.

— I —

KURUCU UMUMİ HEYET VE BİRİNCİ İDARE HEYETİ

«— Arkadaşlar, ilk idare heyetiniz çok fazla meşgul olmayı göze lanlardan teşekkül edecektir. Zira ileri çok fazla olacaktır. Temenni-erimize gelince bunlar hudutsuzdur e bunlara ait tüzükleri hazırlamak ın ilerdeki kongrelerden idare he-etimiz belki de yardımcı komiş-onlar istemek mecbur'yetinde ka-ıacaktır...»

Türk Mühendis ve Mimar Odaları irliginin ilk Başkanı ve İnşaat Mühendisleri Odası âzası Naim Şukal irâra bu konuşmayı yapmak zo-unda kalıyor ve yeni kurulan b'r eşekkülde idarecilerin yüklenecek-ri vazife ve mesuliyetin ağırlığını elirtmiye çalışıyor.

19 Aralık 1954 Pazar günü saat 10 a, Ankara'da Türkocağı konferans alonunda ikiyüzotuzyedî âzanın ka-ldığı İnşaat Mühendisleri Odası U-umî Heyetinin kongre başkanlık ıvanı şu şekilde teşekkül etmiş bu-muyor.

Başkan: Y. Müh. Rüştü Özal,

Başkan Yardımcısı: Y. Müh. Hayrettin Dönmezer,

Başkan Yardımcısı: Müh. Osman Tari.

Kâtipler: Y. Müh. Mithat İlkay, Y. Müh. Nuri Akalın, Y. Müh. Enver Çinkılıç, Müh. İhan Ayata.

Başkanlık Divanının seçiminden evvel Birlik Başkanı Naim Şukal ve Umumi Kâtip Muzaffer Binici kendilerine has nezaket ve belâgatleri ile gereken izahatı verdikten sonra kongre çalışmalarına Nihat Sargınalp'ın ecnebi mühendisler meyvzuundaki konuşması ile başlıyor...

Belki her kongrede izhar edilen bir arzudur. Fakat Odanın kurucu umumi heyetinde, seçimlerin öne alınması ve diğer gündem maddelerinin daha sonra görüşülmesi hususundaki müzakereler, bu umumi heyetin en ateşli müzakerelerine sebep olmuş ve neticede «arzı»nın galibiyeti ile sona ermiştir. Ve bu arada o zamanın hukuk talebesi bu-

günün avukatı Y. Müh. İzzettin Sili-er, ikinci mesleğinin bahsettiği bilgileri, bu vesile ile, uzun uzadıya kongre azalarına sunmak bahtiyarlığına da erişmiştir.

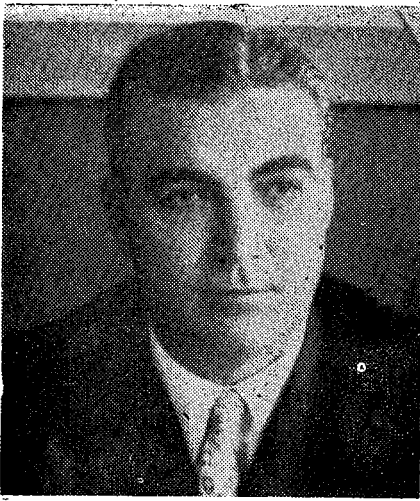
Oğleden sonra, 15,30 da açılan ikinci celsede, seçim neticeleri «amcamız» Y. Müh. Mithat İlkay'ın gür sesiyle, umumi heyet azalarına takdim ediliyor.

İdare Heyeti: Hikmet Turat, Esat Tuncel, Süreyya Gündüş, Hayri Yunt, Hayrettin Dönmezer, Feyyaz Köksal ve Kemal Noyan.

Haysiyet Divanı: Osman Tari, Hayri Kayadelen, Fuat Aydemir ve Ferdi Çagan.

Murakabe Heyeti: Muharrem Tan sel, Ragıp Akgün ve Tevfik Demirci-gil.

Bu suretle kurucu umumi heyet, diğer gündem maddelerinde görüş-tükten sonra, en mühim vazifesini de yapmış bulunuyor, yeni doğan bir teşekkülü büyük vazife ve me-suliyetlerle idarecilerinin ellerine tevdi ediyordu.

HİKMET TURAT
İlk Başkan...

«T. M. M. Odaları Birliği, Türk Mühendislerinin senelerdenberi tahayyül ettiği bir camia idi. Bu gâyenin tahakkukuna çalıştıktan sonra kuruluşunda vazife almanın arzu ve heyecanını her zaman tatlı bir hayal olarak hatırlıyorum. Bugünkü erişilen çalışma seviyesini, henüz vazifemizin tamamlanmadığına da bir işaret saymaktayım.»

1908 yılında Konya'da doğmuştur. İstanbul Yüksek Mühendis Mektebinden 1931 yılında su yüksek mühendisi ihtisası ile mezun olmuş ve 25 sene bölge müdürlüğü, Su İşleri Reisliği, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü vazifelerinde çalışmış olup halen serbest olarak mesleğini ifa etmektedir.

Su işlerinin çeşitli sahalarında, sulama, kurutma, feyzan kontrolü ve baraj inşaatı (Çubuk, Seyhan, Hırfanlı, Gediz, Ayrancı barajları) ile yer altı su işlerinde hizmetler ifa etmiştir.

Türk Yüksek Mühendisler Birliğinin, tâdilden evvelki, İdare Heyeti toplantı odası 20 Aralık 1954 günü saat 17 de bir başka teşekkülün İdare Heyeti toplantısına şahit olmakta... Bu teşekkül bir gün evvel kurucu Umumi Heyet toplantısını yapmış olan İnşaat Mühendisleri Odasıdır. Bu umumi heyette seçilen İdare Heyeti tam mevcudu ile ilk toplantısını yapıyor ve Reisliğe Hik-

KEMAL NOYAN
Teşkilâtı Kuran Umumi Kâtip

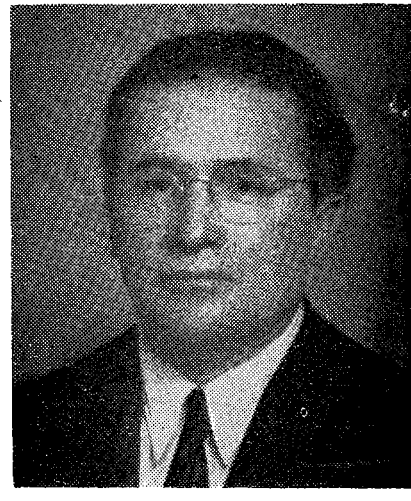
«19 Aralık 1954 gününü hiç unutamam, mektepten mezun olalı 11 yıl olmuştu. En aşağı 11 arkadaşım 11 senenin hasretini o gün kucaklaşarak giderdik. Evet o gün hepimiz ilk İnşaat Mühendisleri Odası Umumi Heyetine koştuk. O gün sadece İnşaat Mühendisliğinin ve Mühendislerinin organizasyonu için konuşuyorduk. Aradan geçen 6 yıl ümitlerimizi kuvvetlendirmiştir.»

1920 de Erzincan'da doğmuştur. 1943 yılında Üniversiteden Su ihtisasıyla Y. Mühendis diploması almış, sırasıyla Tekel Genel Müdürlüğü, E.İ.E. İdaresi ve Etibank'ta çalışmıştır.

1951 — 1952 yıllarında Amerika'da Baraj Mühendisliği üzerine çalışarak sertifika almıştır. Beynelmilel Barajlar Komisyonu Türk Millî Komitesi Başkanı olup Beynelmilel Baraj Kongrelerinde 1955 de Paris'te, 1958 de Newyork'ta Türkiye Delegasyon Başkanlığını yapmıştır.

Odamızın ilk Umumi Kâtipliğini yapan Noyan, bilâhare 2 ve 3 üncü devrelerde İdare Heyeti âzalığı yapmış, halen Haysiyet Divanı ve İstisâre Heyeti âzasıdır.

met Turat'ı, Umumi Kâtipliğe Kemal Noyan'ı ve Muhasip Azalığa Hayri Yunt'u ittifakla seçiyor. Gündemin diğer dört maddesi, bir sekreterin tâyinine, oda için bir yer teminine, Süreyya Gündüş ve Hayrettin Dönmez-

HAYRİ YUNT
Parasız Muhasip Aza

«Odanın kuruluşu sırasında çekilen sıkıntıları hatırlamak bugün bizler için bir zevk teşkil ediyor. Kuruluşundan bu yana Odanın bakımından inkişaf ettiği müşahede edilmektedir. Arzum, Odanın, yabancı memleketlerdeki emsal teşekküllerin durumunu iktisap etmesidir.»

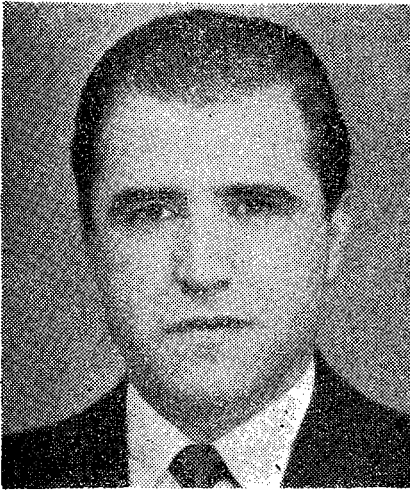
1905 yılında Halep'te doğmuştur. İstanbul Teknik Okulu'nu 1938 yılında bitiren Yunt'un ihtisası inşaat olup mesleğini umumiyetle serbest olarak icra etmiştir. P.T.T. Umum Müdürlüğü İdare Meclisi âzalığı da yapmış olan Hayri Yunt halen mütaahhitlikle işteğal etmektedir.

Odamızın ilk Muhasip Azası olan Hayri Yunt muhtelif komite ve komisyonlarda vazifeler almış olup halen Oda'da bir vazife almamış bulunmaktadır.

er'in tüzük çalışmalarını İstanbul'da Birliklerle temas ederek ikmal etmelerine ve ilk masraflar için borç almalarına taallük etmekte...

Bu suretle çalışmalarına başlıya birinci İdare Heyeti 20 Aralık 1954 tarihinden, son olarak toplandı 13.1.1956 tarihine kadar tam 52 toplantı yapmış ve 382 karar almıştır.

Birinci İdare Heyeti, çalışma devresi içinde umumi heyeti fevkalâde toplantıya çağırıştır. 20 Mart 1955 tarihinde yapılan bu toplantıda, Oda talimatnamesi ile 1955 yı-

HAYRETTİN DÖNMEZER

Evvelâ Azalık...

«Odanın kuruluşu en halisane ar-
ularımızdan olduğundan, bunun
çerçevesi, hepimizde derin bir
heyecan yaratmıştır. Toplantılar, bu
heyecanın sevkiyle hararetli, tartış-
malı ve kuruluşu biran evvel ta-
namlamak iştiyaki ile azimli bir
yava içinde geçmiştir. Bu heyecan
ve dinamizmin, hatıralardan silin-
mesine imkân yoktur.»

1329 da İstanbul'da doğmuştur.
935 - 36 ders yılında İstanbul Yük-
ek Mühendis Mektebi inşaat şube-
inden su yapıları ihtisası ile mezun
olmuştur. 1938 yılında Su İşleri
İnşaat Müdürlüğüne intisap etmiş
ve Manisa 3. Şube Müdürlüğünde
ve Merkez Fen Heyetinde çeşitli su
apılarının projelerinin hazırlanma-
nda, inşaatların umumî idaresin-
e ve denetlenmesinde çalışmıştır.
946 yılından itibaren İstanbul Tek-
nik Okulunda Su Yapıları, Köprü-
ler, Zemin Mekaniği, Temel Tekniği,
949 dan beri de İstihkâm Okulun-
a Su Yapıları derslerini tedris et-
mektedir.

Memlekette ve beynelmilel çevre-
lerde meslekî ve ilmi çalışmalara
katılarak eden ve müteaddit makale
ve kitaplar yazan Dönmezer ikinci
İdare Heyetinde Başkanlık ve aza-
lık vazifeleri de ifa etmiştir.

bütçesi müzakere ve kabul edilmiş,
Oda'lar Birliği için İdare Heyeti â-
zası, Murakıp, Yüksek Haysiyet Di-
vanı âzası ve Umumî Kâtip nam-
zedi ile Oda delegeleri seçimi yapılmıştır.

Birinci İdare Heyetinin, bir yıl
yirmibeş günlük çalışma devresi
içinde ele aldığı belli başlı mevzu-
lar şunlardır :

1. Oda talimatnamesi
2. Mühendislerin mesailerinin kıymetlendirilmesi,
3. Mecburi hizmet kanunu tasarı-
sı,
4. Müsabaka talimatnamesi,
5. Asgarî ücretlerin tesbiti,
6. Ecnebi mühendisler,
7. Memur mühendislerin mesai
saatleri dışı çalışması,
8. Personel Kanunu tasarısı,
9. Fennî mesuliyet yönetmeliği,
10. Yardımlaşma Sandığı
11. Çanakkale Şehitleri Abidesi,
12. Arttırma, eksiltme ve ihale
kanunu,
13. Bindebeş aıdat,
14. İhtisas komiteleri, encümen-
ler ve komisyonlar teşkili,
15. Tazminat kanunu.

Halen faaliyette bulunan üç şü-
bemiz teşekkülü de Birinci İdare
Heyeti zamanına rastlamaktadır.
Kurucu Umumi Heyette alınan ka-
rarlar meyanında bulunan şubeler
teşkilî mevzuu İdare Heyetince der
hal ele alınmış ve sırasıyla 15.4.1955
tarihinde İstanbul Şubesi, 21.10.1955
tarihinde Elâzığ Şubesi ve 9.12.1955
tarihinde İzmir Şubesi kurulmuş-
tur.

Birinci İdare Heyeti kararı ile ka-
bul edilen şubelerin ilk müteşebbis
İdare Heyetleri şu âzalarımızdan te-
şekkül etmekteydi :

İstanbul Şubesi :

Ziya Baban, Osman Akman, Tev-
fik Çizmen, Fehmi Uzunhasan ve
İsmet Aka.

Elâzığ Şubesi :

Avni Karsan, A. Hikmet Serden-
geçti, Nedim Söylemez, Şevki Şen-
türk ve Nuri Kalender.

İzmir Şubesi :

Sadık Türkman, Esat Doğruer,

ESAT TUNCEL

Daima Vazifede...

«Türk Mühendis ve Mimar Oda-
ları Birliği İnşaat Mühendisleri
Odası'nın ilk İdare Heyeti, meslekî
heyecan içinde, gelecek İdare He-
yetlerinin vazifelerini kolaylaştır-
mak ve esas kaideleri kurmak üze-
re çalışmıştır.»

1923 yılında Erzurum'da doğmuş-
tur. 1924 yılında Elâzığ Fen Mekte-
bi Âlisi ve 1939 yılında Yıldız Tek-
nik Okulu Mühendislik Kursundan
İnşaat Mühendisliği ihtisası ile me-
zun olmuştur.

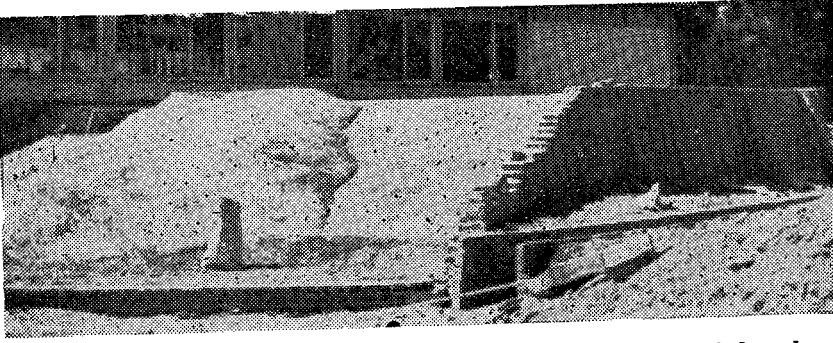
Elâzığ, Maraş ve Erzurum Nafia
Müdürlüklerinde Müdür olarak ça-
lışan Tuncel, İller Bankası ve İşçi
Sigortaları Umum Müdürlüğü İdare
Meclisi âzalıklarında da bulunmuş-
tur.

Birinci, ikinci ve altıncı İdare He-
yetlerinde âza olarak çalışmış yol,
yapı ve içme su işleri sahasında
mesleğini icra etmiştir.

Cevat Olcay, Osman Berke ve Nu-
rettin Gürsoy.

Birinci İdare Heyetinin karakte-
ristik vasfını, teşkilâtçılık, çalışma
mevzularının çokluğuna rağmen ka-
rar ve neticeye varmada serilik, mü-
zakerelerde ekseriya ittifaka yakın
görüşbirliği, anlayış ve Oda espirisi,
ne fevkalâde bir şekilde intibak teş-
kil etmektedir.

Almus Barajı Model Deneyleri

Şekil: 1 — Model'in mansap görünüşü. Sol tarafta deşarj kanalının mansap ucu görülmektedir.

İnşaatına devam edilmekte olan Almus Barajının model deneyleri Ortadoğu Teknik Üniversitesi hidrolik laboratuvarında yapılacaktır. Resimlerde barajın 1/50 ölçekte modelinin bitmiş şekli görülmektedir. Bu deneyler ile aşağıdaki hususlar araştırılacaktır :

- a. — Dolu savağın kalibrasyonu.
- b. — Deşarj kanalındaki akım şartlarının etüdü.
- c. — Deşarj kanalının mansap ucu ile Yeşilirmak arasındaki şelâlenin etüdü.

Şekil: 3 — Almus barajının dolu savak ve deşarj kanalının görünüşü (Menba tarafından).

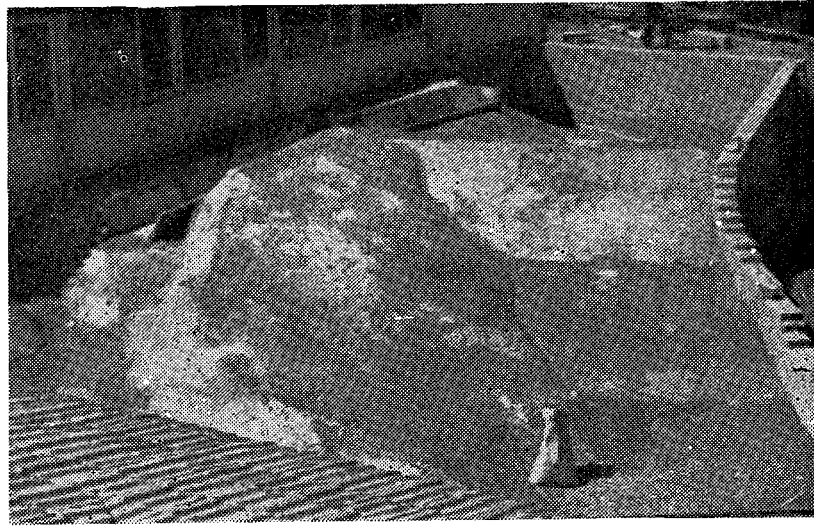
Hüsameddin GÜZ
Yük. Müh.

d. — Dolu savaktan geçen freyazan şartları altında erozyon ve sedimentasyonun kontrolü.

e. — Dolu savaktaki akım santrale olan tesirlerinin etüdü.

Almus barajının nihai proje model deneylerinden elde edilen sonuçlara göre hazırlanacaktır.

Tespit edilen deney programı aralık 1960 ta ikmâl edilmiş olmaktadır.

Şekil: 2 — Mansaptan modelin umumî görünüşü. Sol tarafta dolu savak ve deşarj kanalı görülmüyor.

Mobil Şirketinin Yeni Başarısı

Adana civarındaki Bulgurdağ sahasında açılan ikinci bir kuyu da 5158 kadem (1575 metre) derinlikte petrolü tabakaya rastlandığını Mobil Exploration Mediterranean Inc. Şirketi (17 Ekim 1960) da açıklamıştır. Bulgurdağ No. 2 adlı bu kuyu, 15 Temmuzda ilân edilen petrol keşfini tahkik için açılan bir kıymetlendirme kuyusudur.

Adana bölgesinde şimdiye kadar bulunan yegâne petrolü strüktürün rezervlerini tesbit için hazırlanan programın tatbiki maksadıyla Bulgurdağ No. 2 kuyusunda delmeye ve tecrübeye devam edilmektedir. Mobil'in Cakıt No. 1 adlı arama kuyusu 25 Ağustos'da boş çıktığından dolayı terk edilince, şirket faaliyetini Bulgurdağ strüktürü üzerinde inkişaf kuyuları açmaya teksif etmiştir. Bulgurdağ No. 2 neticeleri iyi çıkarsa, aynı strüktür üzerinde ilâve birkaç kuyu açılması beklenmektedir.

Bulgurdağ No. 2 kuyusunda petrolün mevcudiyetini gösteren birkaç tecrübe yapılmış ise de, delme ameliyesi bitirilmeden verim hakkında bir şey kestirilemez.